

Polska

Na historycznych szlakach

2016-06-22 11:50:31

Symbolem najstarszej historii Pomorza Zachodniego jest Wolin, a ostatnie kilkadziesiąt lat Pomorza Zachodniego wiąże się z historią wojskowości.

Unikatowe położenie Szczecina, Kołobrzegu czy Świnoujścia sprawiło, że armie stacjonujące na tym terenie tworzyły ważne obiekty militarne.

Zachodniopomorskie wykorzystuje je obecnie przede wszystkim w celach turystycznych i edukacyjnych. Złoty pojazdów militarnych to jedno z największych i najpopularniejszych imprez w województwie, należą również do najważniejszych wydarzeń promujących region.

W Bornem Sulinowie, które 20 lat temu przestało być bazą wojsk radzieckich, odbywa się co roku festyn militariów. Podczas Złotu Pojazdów Militarnych mają miejsce inscenizacje batalistyczne w wykonaniu grup rekonstrukcyjnych. Międzynarodowy Zlot Historycznych Pojazdów Wojskowych odbywa się również w Darłowie. Jest to najstarsza tego typu impreza w regionie. Zlot jest imprezą o charakterze międzynarodowym; przyciąga rzesze miłośników militariów, kolekcjonerów i pasjonatów historii. Zlot Pojazdów Militarnych i Motocykli odbywa się również w Lipianach w Górach Skrzynkowskich.

Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu posiada bogate zbiory od wczesnego średniowiecza do czasów współczesnych. Znajdują się tam unikatowe w skali Polski egzemplarze polskiego munduru i uzbrojenia oraz zabytki techniki wojskowej. Inną atrakcją jest Kołobrzeski Skansen Morski, a w nim okręty ORP Fala i ORP Władysławowo.

Ważnym punktem na historycznej mapie Zachodniopomorskiego jest Świnoujście, z Fortem Gerharda, Fortem Anioła i Zachodnim Fortem Artyleryjskim. To XIX-wieczne pruskie fortyfikacje, w których odbywa się wiele imprez historycznych i kulturalnych.

Śladami Cystersów

Szlak Cysterski, który znajduje się na Liście Europejskich Dróg Kulturowych, w województwie zachodniopomorskim biegnie przez jedenaście miejscowości: Bierzwnik, Cedynię, Krzęcin, Marianowo, Pełczyce, Recz, Bukowo Morskie, Wolin, Kołbacz, Koszalin i Szczecin. W każdej z nich znajdował się klasztor Cystersów, który w czasach średniowiecza był centrum medycyny, kultury i nauki. O obecności wielu z nich wiadomo jedynie z przekazów historycznych i ze znalezisk archeologicznych.

Najlepiej zachowany zespół poklasztorny na Pomorzu Zachodnim znajduje się w Marianowie, a także w Bierzwniku. Klasztor cysterek w Marianowie przerobiono w XVI wieku w zakład dla szlachcianek. Mieszkała tam w XVII wieku Sydonia von Borck – szlachcianka oskarżona o czary przez przełożoną klasztoru i współmieszkanki, spalona na stosie.

W Cedyni ruiny klasztoru zostały odbudowane i przerobione na hotel i restaurację. Najstarszy spośród zachodniopomorskich zespołów klasztornych – w Kołbaczu – to jeden z najcenniejszych gotyckich zabytków w regionie. Zachował się tam pocysterski kościół, z unikatową w skali Europy zabytkową rozetą na zachodniej fasadzie, a także dom konwersów oraz dom opata.

Z Pomorzem Zachodnim związane są też dzieje Zakonu Ubogich Rycerzy Chrystusa, czyli templariuszy. Pozostałości dwóch najlepiej zachowanych w tym regionie komandorii - w Chwarszczanach i Czaplunku - odwiedzają osoby zafascynowane historią średniowiecza, a także poszukiwacze skarbów.

Komandoria templariuszy w Chwarszczanach w powiecie myśliborskim powstała w 1232 roku. Była jedną z najważniejszych w Polsce i najważniejszą na Pomorzu. Zakon przybył tu dzięki fundacjom księcia wielkopolskiego

Władysław Odonica i szybko zaczął powiększać swój majątek. Po siedzibie templariuszy została jedynie gotycka kaplica odrestaurowana pod koniec XIX wieku.

Co roku w Chwarszczanach odbywa się festyn historyczny i turniej rycerski. Czaplinek, dawniej Tempelburg, leży w powiecie drawskim. Templariusze zbudowali tam zamek, który znalazł się w 1345 roku w rękach joannitów. Kilkadziesiąt lat później zamek został zniszczony i do dziś nie ustalono miejsca urzędowania templariuszy. W pobliskim Starym Drawsku, w ruinach joannickiego zamku Drahim, odbywają się imprezy historyczne.

Szczecin

Szczecin - siedziba władz województwa, miasto bogate w zabytki. Najbardziej znane atrakcje Szczecina to: Zamek Książąt Pomorskich, Wały Chrobrego, Jasne Błonia, Park Kasprowicza czy Stare Miasto, a także położona wewnątrz miasta dzika Puszcza Bukowa, Las Arkoński z jeziorami i trasami rowerowymi. W Szczecinie urodziła się w 1729 r. Zofia Augusta Fryderyka Anhalt-Zerbst, czyli caryca Katarzyna II - uczestnicząca w rozbiorach Polski, a także jej późniejsza synowa, Maria Fiodorowna, której dawny dom w Szczecinie zajmuje dziś Akademia Sztuki.

Największe szczecińskie imprezy to coroczne Dni Morza oraz Międzynarodowy Festiwal Ogni Sztucznych Pyromagic. Jednak największe i najbardziej reprezentacyjne wydarzenie to finały regat The Tall Ships' Races, których Szczecin był gospodarzem dwukrotnie - w 2007 i 2013 roku. W 2017 r. impreza ta ponownie zawita do miasta. Regaty i zlot żaglowców odbywają się w Europie od kilkudziesięciu lat, co roku w innym mieście. W 2007 roku do Szczecina przyплыnęło 96 jednostek, w 2013 - ponad 100, a Szczecin odwiedziło ok. 2,5 mln turystów.

Specyficznym miejscem jest Szczecińska Wenecja, czyli zespół nadodrzańskich fabryk, dziś opustoszałych, z zanurzonymi w wodzie budynkami. W Szczecinie funkcjonuje najstarsze czynne kino na świecie - założone w 1909 roku kino Pionier (dawniej Helios).

Świnoujście

Świnoujście leży na trzech wyspach: Uznam - w większej części należącej do Niemiec, Karsibór - niegdyś będącej półwyspem, ale pod koniec XIX wieku oddzielonej od Uznamu kanałem, oraz Wolin - największej polskiej wyspie. Plaże w Świnoujściu ciągną się 10-kilometrowym pasem na dwóch wyspach, Uznam i Wolin. To najszersze plaże nad Bałtykiem - miejscami osiągają nawet 200 m szerokości, a cofające się z roku na rok morze powoduje, że ciągle ich przybywa. W granicach Wolińskiego Parku Narodowego leży Wsteczna Delta Świny - skupisko 41 małych wysepek przy wypływie Świny z Zalewu Szczecińskiego (tak duża liczba wysp sprawiła, że Świnoujście i jego okolice nazywa się Krainą 44 Wysp).

W mieście odbywają się regularnie Dni Morza Sail Świnoujście, studencki festiwal FAMA, na którym debiutowali tacy artyści, jak Marek Grechuta, zespół Raz Dwa Trzy, Kabaret Moralnego Niepokoju. W Świnoujściu, w dzielnicy Warszów, powstał terminal gazu płynnego, zbudowany przez spółkę Polskie LNG. Jest to największy w tym regionie Europy terminal LNG, poprawiający bezpieczeństwo gazowe Polski, a także państw położonych nad Bałtykiem. Terminal stał się jedną z kolejnych atrakcji turystycznych Świnoujścia - do jego nabrzeża przybijają jedne z największych na świecie i najnowocześniejsze statki z gazem płynnym - Q-fleksy.

Słynąca z czystości plaża w Świnoujściu wielokrotnie została odznaczona międzynarodowym wyróżnieniem - Błękitną Flagą. Jest to najpłytsze w Polsce nadmorskie kąpielisko, a wody Bałtyku latem są tu najcieplejsze. W Świnoujściu znajduje się najwyższa na polskim wybrzeżu latarnia morska z 1858 roku. Ma 68 m wysokości. Świnoujście to uzdrowisko znane w całej Europie. Leczy się tu choroby dróg oddechowych, kardiologiczne, dermatologiczne, otyłość, schorzenia narządów ruchu i układu krążenia.

Wolin

Symbolem najstarszej historii Pomorza Zachodniego jest Wolin. We wczesnym średniowieczu był on ważnym portem nad Bałtykiem - tu przecinały się szlaki handlowe całej Europy. Podczas wykopalisk archeolodzy odkrywają monety i przedmioty nie tylko z Zachodu, ale też z Rusi, Skandynawii czy z krajów arabskich. Wolin uchodził za miasto otwarte na przybyszów z różnych stron świata, tolerancyjne i bogate. Chętnie przybywali tu Skandynawowie, o czym świadczą przedmioty należące do Wikingów, odnajdywane w delcie Odry, a także wikingi sposób zdobienia przedmiotów użytku codziennego przejęty przez lokalnych rzemieślników.

Śladem obecności na Pomorzu Zachodnim ludów skandynawskich jest np. kamienne cmentarzysko Gotów w Lesie Grzybnickim w gminie Manowo. Z kolei na Wzgórzu Wisielców w Wolinie znajduje się cmentarzysko kurhanowe z przełomu IX i X wieku. Według „Żywota Świętego Ansgara” spisanego około 870 roku, Wolin był jednym z największych miast w Europie. Żydowski kupiec i podróżnik Ibrahim ibn Jakub w 966 roku pisał, że to gród potężny, z 12 bramami.

Miasto włączył do Polski Mieszko I po zwycięstwie nad Wolinianami w 967 roku. Pod polskim panowaniem Wolin przeżył największy okres świetności, stając się ważnym ośrodkiem handlowym. Wolin był pierwszym portem nad Bałtykiem w państwie polskim. Słynął z produkcji luksusowych wyrobów rzemieślniczych. W czasach swojej świetności mieszkało tam ok. 8 tys. osób (obecnie to niecałe 5 tys.). Jego mieszkańcy trudnili się nie tylko handlem, ale byli również korsarzami (słowiańskich piratów nazywano chańnikami). Z powodu uprawiania tego procederu Wolin był najeżdżany w odwecie przez Duńczyków.

Duńskie związki Wolina sięgają odległej przeszłości. Jedną z legend głosi, że jego założycielem był król duński Harald Sinozęby. Harald został wygnany z kraju przez syna i ranny zbiegł do Jomsborga (to ówczesna nazwa Wolina), gdzie wkrótce zmarł. To wydarzenie upamiętnia znajdujący się w centrum Wolina głaz z napisem w języku polskim i duńskim: „Król duński Harald Sinozęby zmarł w Wolinie w 986 r.”

Współczesnym obrazem najstarszej historii jest rekonstrukcja osady Słowian i wikingów na wyspie Ostrów koło Wolina. Przedsięwzięcie jest prowadzone przez Stowarzyszenie Centrum Słowian i Wikingów. Osada składa się z kilkunastu chat. Każda z nich, podobnie jak brama z wałami obronnymi i palisadą, została zbudowana według metod stosowanych przed wiekami, z użyciem znanego wówczas budulca i narzędzi. W ich wnętrzach odwzorowano wyposażenie słowiańskich chat.

Co roku w osadzie odbywa się znany na całym świecie Festiwal Słowian i Wikingów. Jego idea nawiązuje do skandynawskiej legendy o warownym mieście wojów, „Jómsvingasagi”. Festiwal jest zazwyczaj organizowany na początku sierpnia. Pierwszy odbył się w 1993 roku. Po dwóch latach przerwy powrócił w 1996 roku i od tamtej pory organizowany jest co roku. Na Festiwal przybywają do Wolina, prócz wojów i rzemieślników z Polski, także historyczne grupy rekonstrukcyjne i pasjonaci kultury Słowian i Wikingów z krajów Europy, a także z Kanady czy Australii.

Międzyzdroje

Międzyzdroje położone na wyspie Wolin są jednym z bardziej znanych na Pomorzu Zachodnim kurortów. Międzyzdroje nazywane są Perłą Bałtyku. Na wschodzie zamykają je wysokie wzgórza z klifowymi urwiskami, na południu – Jezioro Turkusowe, zaliczane do najpiękniejszych jezior Parku Wolińskiego.

W Międzyzdrojach odbywa się jedna z najbardziej znanych w Polsce imprez - Festiwal Gwiazd. Towarzyszą mu pokazy filmowe, spektakle teatralne, wystawy malarstwa, fotografii, spotkania literackie, recitale i koncerty. Promenada Gwiazd liczy już ponad 100 odcisków.

W Parku Zdrojowym im. F. Chopina u podnóża klifowego brzegu znajduje się jedyny w Polsce Gabinet Figur Woskowych, z sylwetkami polskich gwiazd grających znane role - np. Beata Tyszkiewicz w roli Izabeli Łęckiej z ekranizacji „Lalki” Bolesława Prusa, Bogusław Linda z planu „Psów” czy Daniel Olbrychski jako Kmicic.

Kołobrzeg

Kołobrzeg leży u ujścia rzeki Parsęty, w sąsiedztwie morza i lasów. Jego historia sięga VIII wieku. Kołobrzeg był jednym z ważniejszych ośrodków produkcji soli, zrzeszonym w związku Hanza. W czasie I wojny światowej był twierdzą morską i wielkim szpitalem wojskowym, by w końcu stać się jednym z najatrakcyjniejszych uzdrowisk w Polsce.

Do najciekawszych imprez należą: Międzynarodowe Spotkania z Folklorem Interfolk, Sunrise Festival, Festiwal Szantowy „Na fali”, Festiwal Piosenki Poetyckiej, regaty „Srebrny Dzwon” czy Międzynarodowy Bieg Zaślubin ku pamięci zakończenia walk o Kołobrzeg. To w Kołobrzegu, jeszcze w trakcie działań wojennych, w marcu 1945 roku odbyły się Zaślubiny Polski z Morzem, o czym dziś przypomina pomnik na nadmorskim deptaku.

Koszalin

Koszalin to drugie co do wielkości miasto województwa zachodniopomorskiego. Od Morza Bałtyckiego dzieli je 11 km. Jego zabytki sięgają czasów średniowiecza. Góra Chełmska jest jedną z tzw. Świętych Gór Pomorza (znajduje się na niej pradawne cmentarzysko, a także cel pielgrzymek - Sanktuarium Przymierza), atrakcją historyczną są m.in. obronne mury miasta, „Domek Kata” z XV wieku, gdzie obecnie działa Teatr Propozycji „Dialog”, a także katedra gotycka z XIV w. Koszalin jest gospodarzem takich imprez, jak: Międzynarodowy Festiwal Organowy, Festiwal Rockowy „Generacja”, Hanza Jazz Festiwal, Europejski Festiwal Filmowy Integracja „Ty i Ja”, Kabareton. Najbardziej znaną imprezą kulturalną jest Festiwal Debiutów Filmowych „Młodzi i Film”, organizowany w Koszalinie od ponad 30 lat. Tu swoje kariery zaczynali tacy twórcy, jak Krzysztof Zanussi, Agnieszka Holland czy Krzysztof Kieślowski.

Mielno, Unieście

Dwie sąsiadujące ze sobą miejscowości - Mielno i Unieście - tworzą kompleks rekreacyjno- wypoczynkowy na zachodniopomorskim wybrzeżu. Mieszczą się na bardzo wąskiej, 10-kilometrowej mierzei, oddzielającej Bałtyk i przybrzeżne jezioro Jamno, dzięki czemu mieszkańcy mają dostęp jednocześnie do kąpieliska morskiego i śródlądowego.

Darłowo

Na zamku w Darłowie, urodził się w 1382 r. książę pomorski Eryk - ostatni Wiking Bałtyku, król Norwegii, Danii i Szwecji. Darłowo było niegdyś ważnym dla Hanzy portem handlowym, a Niemcy w czasach II wojny światowej mieli tu starannie strzeżony poligon (testowano dwa największe na świecie działa).

Dziś Darłowo to przede wszystkim pełen zabytków, kameralny, nadmorski kurort, port, miejsce Złotu Historycznych Pojazdów Wojskowych, Festiwalu Tańca, Teatrów Ulicznych, a także Darłowski Festiwal Filmów Skandynawskich. Z księciem Erykiem I wiąże się impreza sportowa - Bieg Eryka.

Połczyn Zdrój

Połczyn Zdrój leży na Pojezierzu Drawskim, nad rzeką Wogrą. W Połczynie uprawiano winorośl, produkowano szkło i witraże, później także piwo, a po odkryciu w XIX wieku źródła leczniczej wody i złóż borowiny, miasto zaczęło rozwijać się jako uzdrowisko. Można tu leczyć schorzenia neurologiczne, ortopedyczne, reumatyczne oraz ginekologiczne.

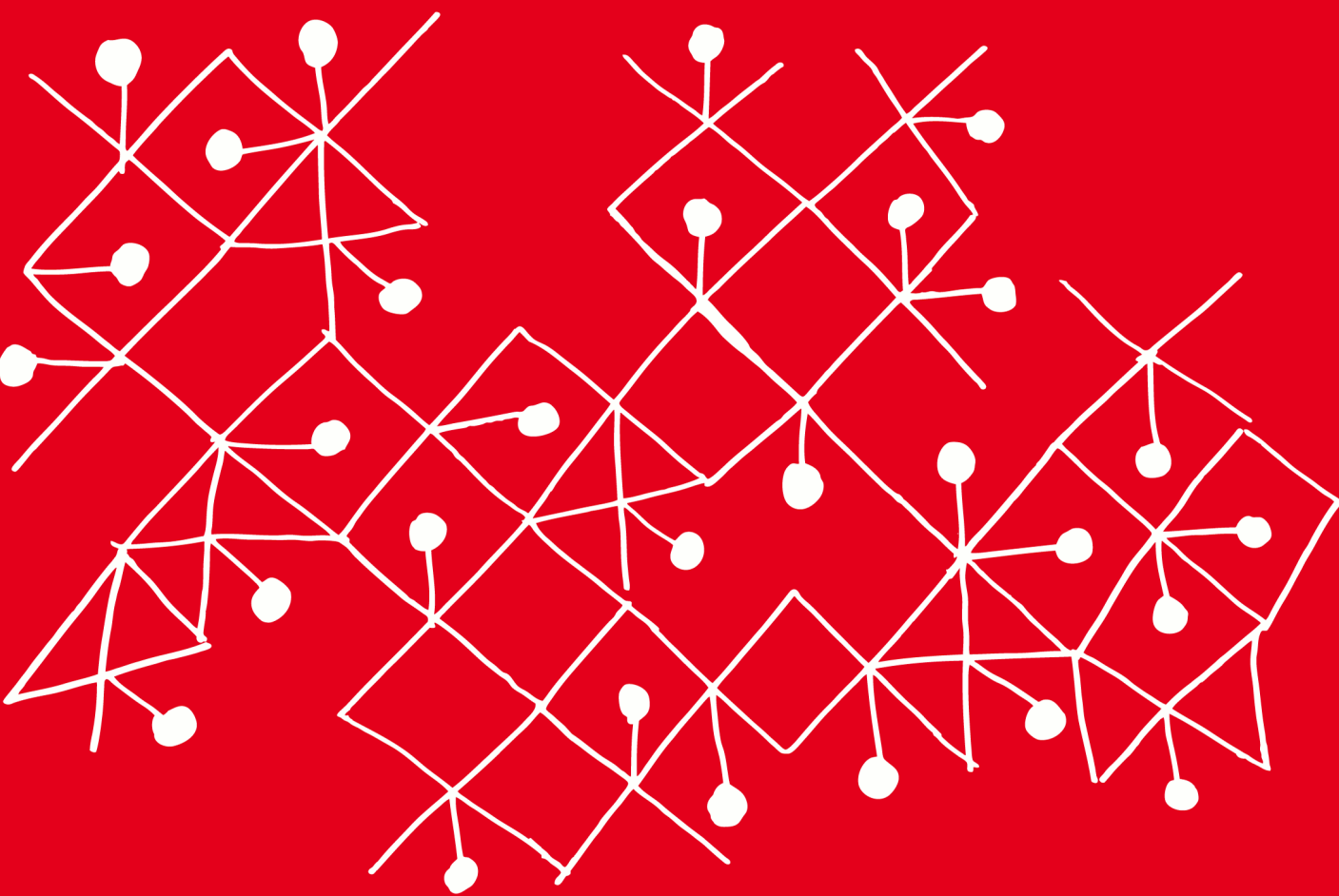
Kamień Pomorski

Kamień Pomorski - niewielkie miasto położone nad Zalewem Kamieńskim - jest oddalone od morza o kilka kilometrów. Znajdowało się w nim jedno z pierwszych biskupstw na Pomorzu Zachodnim. Najciekawsze zabytki to: romańsko-gotycka bazylika pw. Św. Jana Chrzciciela, pałac biskupi, plebania i dom dziekana oraz przykatedralny wirydarz z cennymi gatunkami drzew.

Kamień Pomorski to także nadmorskie uzdrowisko posiadające złoża borowiny i źródła solankowe, które w połączeniu z nadmorskim klimatem tworzą centrum leczenia schorzeń reumatologicznych, narządu ruchu, układu krążenia oraz neurologicznych, a także rehabilitacji ortopedycznej czy kardiologicznej.

Dąbki

Dąbki to najmłodsze z uzdrowisk województwa zachodniopomorskiego. Z jednej strony posiada piaszczystą plażę otoczoną pasem zalesionych wydm, z drugiej - jezioro Bukowo. Klimat i jod pozytywnie wpływają na drogi oddechowe, alergie i układ immunologiczny.

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego